

Deze folder wordt u aangeboden door uw apotheker.
Zij vervangen de raadgevingen van uw arts of apotheker niet.

Humane papillomavirussen: een overzicht

Sinds enige tijd wordt in de media regelmatig aandacht besteed aan papillomavirussen omdat sommige ervan baarmoederhalskanker kunnen veroorzaken. Er zijn vele soorten papillomavirussen, maar niet alle types kunnen de mens infecteren: van de duizenden geïdentificeerde papillomavirussen zijn er ongeveer 250 gevaarlijk voor de mens. Dat zijn de “humane papillomavirussen”. Wie loopt er gevaar? Hoe is infectie te vermijden? Hoe moet men ze verzorgen? Zoveel vragen die voor velen onder ons nog onbeantwoord zijn.

Wat verstaan we onder humane papillomavirussen?

Humane papillomavirussen of HPV's zijn kleine DNA virussen die wereldwijd zeer frequent voorkomen en makkelijk worden overgedragen. Van de 250 papillomavirussen die de mens kunnen besmetten zijn sommige vrij onschadelijk: ze tasten de **huid** aan en vormen wratten op handen en voeten.

HPV's die de **slijmvliezen** aantasten zijn gevaarlijker. Men onderscheidt twee categorieën:

- **HPV's met hoog risico** kunnen diverse kankers veroorzaken. Bij de man zijn ze deels verantwoordelijk voor *peniskanker*. Bij de vrouw kunnen ze drie soorten kanker veroorzaken: *kanker van de vulva, de vagina en de baarmoederhals (cervix)*. Vele onderzoeken bevestigen dat 100% van de vrouwen met baarmoederhalskanker besmet is door een humaan papillomavirus. Na mondcontact kunnen de slijmvliezen van de mond-keelholte ook door HPV worden besmet. Hoewel die vorm van transmissie vrij zelden voorkomt zouden HPV's toch betrokken zijn in 90% van de *mond-keelholtekankers*. De hoog-risico HPV's zijn hoofdzakelijk de types 16 en 18.
- **HPV's met laag risico** veroorzaken *genitale wratten*. Het gaat hier om de types 6 en 11.

Een infectie die beide geslachten treft

In tegenstelling tot wat men over het algemeen denkt hebben vrouwen niet het monopolie van besmetting door HPV. Temeer daar deze ziekte seksueel overdraagbaar is en dus zowel vrouwen als mannen treft. Bovendien kunnen ook kinderen bij de geboorte worden besmet.

Infectie door HPV is momenteel de meest voorkomende SOA. Elke persoon die seksueel verkeer heeft gehad met een partner die drager is van een humaan papillomavirus kan worden besmet. Een enkel contact met een partner die drager is van het virus is voldoende om te worden besmet. Studies hebben aangetoond dat individuen met talrijke partners en personen die al op zeer jonge leeftijd seksueel actief waren het meest kwetsbaar zijn.

Hoe manifesteert zich een infectie door HPV?

Hoewel de verschijnselen verschillen van het ene virus tot het andere zien we heel vaak dat een door een HPV besmet persoon geen enkel zichtbaar symptoom vertoont. Dat is met name het geval voor de HPV's die baarmoederhalskanker veroorzaken. In dat geval kan alleen grondig onderzoek van de cellen van de baarmoederhals de aanwezigheid van lesies aantonen.

Andere HPV's manifesteren zich door uitwassen of wratten. Die kunnen zeer pijnlijk zijn en gepaard gaan met vervelende symptomen.

- Bij de **mannen** bevinden deze wratten zich vooral op het uiteinde en de schacht van de penis, op het scrotum, in de buurt van de anus en de bil.
- Bij de **vrouwen** liggen deze wratten ter hoogte van de vulva, de anus en hoog op de bil.

Infectie vermijden

Dankzij vooruitgang in de geneeskunde zijn er onlangs twee vaccins ontwikkeld die HPV efficiënt kunnen bestrijden. Deze twee vaccins beschermen tegen de twee types HPV die aan de oorsprong liggen van baarmoederhalskanker, nl. de types 16 en 18. Bovendien biedt één van de vaccins op de Belgische markt bescherming tegen HPV 6 en 11. Een volledige vaccinatie vereist *drie intramusculaire injecties die over een periode van zes maanden worden toegediend*.

Vele studies tonen aan dat deze vaccins een betere bescherming bieden als ze *vóór* blootstelling aan HPV worden toegediend. Vandaar de aanbeveling om *meisjes voor hun eerste seksuele relatie* te vaccineren. Vaccinatie van adolescenten en vrouwen die al seksueel actief zijn is per geval te bespreken met de huisarts. De laatste studies om de efficiëntie van deze vaccins te evalueren tonen aan dat ze zouden beschermen tot 55 jaar, wat bijzonder belangrijk is voor vrouwen die van partner wisselen.

Het condoom blijft van primordiaal belang om zich te beschermen tegen SOA zoals aids, infectie door Chlamydia of hepatitis B, enz. Helaas echter is het condoom niet zo efficiënt tegen HPV als tegen de andere infecties. Dat ligt hoofdzakelijk aan het feit dat de HPV's ook op de huid van de handen leven wat contaminatie erg vergemakkelijkt.

Pas op voor de keerzijde van de medaille

De komst van vaccins tegen HPV is natuurlijk een grote vooruitgang inzake preventie. Ze zijn echter niet 100% efficiënt zodat screening nodig blijft, m.a.w. uitstrijkjes die door gynaecologen worden uitgevoerd. Bij dat onderzoek kunnen abnormale cellen op de wanden van de baarmoederhals worden ontdekt alvorens ze cancerogeen worden. Kankervorming door dit virus verloopt echter zeer traag. Daarom raden de Europese specialisten een screening om de 3 jaar aan. In geval van een bijkomend risico kan de behandelende arts uiteraard voorstellen om eerder te screenen. In alle gevallen en hoe onaangenaam men het ook vindt is het essentieel om zich regelmatig te laten screenen.

De infectie verzorgen

Dat is zeer belangrijk want recente gegevens tonen aan dat ongeveer 10% van de jonge vrouwen tussen 15 en 25 jaar op een gegeven moment besmet worden door een HPV en 80% van de vrouwen in de loop van hun leven het virus 'ontmoeten'. Deze infectie leidt niet systematisch tot lesies, maar als dat het geval is zijn volgende therapeutische maatregelen vereist:

- De **wratten** worden verzorgd met chemische producten die door de arts worden aangebracht of door pommades die de patiënt zelf aanbrengt. Uitsnijding van de zichtbare wratten betekent echter nog niet dat de infectie volledig is verdwenen. Er kunnen daarna nog wratten verschijnen. Als de infectie persisteert wordt een laserbehandeling of chirurgie aanbevolen.
- **Lesies van de baarmoederhals** vergen een radicalere ingreep: applicatie van vloeibaar stikstof, een laserbehandeling of chirurgie.

Deze behandeling hebben echter potentiële gevolgen zoals een incompetentie van de baarmoederhals wat op zijn beurt het risico op een voortijdige bevalling verhoogt.

De wetenschap heeft dan wel veel vorderingen gemaakt inzake infectie door een humaan papillomavirus, het is aan ons om de bestaande preventiemaatregelen te nemen en elke eventuele infectie door regelmatige controlebezoeken in de hand te houden. Alle informatie over het verkrijgen en de terugbetaling van de vaccins is beschikbaar bij uw apotheek of uw behandelende arts.

Deze folder wordt u aangeboden door uw apotheker.

Zij vervangen de raadgevingen van uw arts of apotheker niet.

© Alle teksten en illustraties zijn beschermd door de auteursrechten.

Elke vorm van reproductie is verboden behoudens uitdrukkelijk akkoord van Medical Web Services (info@pharmaplanet.be). Alle rechten voorbehouden.